כא: ביצד פרק שני יבמות

לא אסרו בלת בתו אלא משום בלת בנו. ותימה דאמאי לא אסרין לה משום כל שבנקבה ערוה בזכר גזרו על אשתו משום שנייה כדלקמן דטעם גמור הוא ולא סימנא בעלמא מדפריך עלה מ"ש הכי ומ"ש (ב) הכי (ג) הא בתר קדושי מקרב לה כו' ועוד מדפשיט מינה אשת אחי האב מן האב ולא מוקי לה בכלת בתו ואור"י דמגא דבריתא לית ליה ההוא טעמא אבל בדורות האחרונים גזרו ולהכי כי פריך מאי שייר דהאי שייר לא בעי למימר דשייר אשת אחי האב מן האב דפשטא לאיסור' ואם תאמר מאי פריך וכללא הוא תמותו ערוה כו' דלמא בהני נמי גזרו בתר הכי מהאי טעמא וי"ל דקים ליה בהנהו דשרו והא דפריך לקמן וליטעמיך שנכסרי הויין אע"ג דבתר הכי גזרו כדפי' יודע הוא דשניות דמר בריה דרבנא בדורות אחרונים הוה: **רב** אשי אמר בגון בלה דבי רב מרי בר איסק. כל חד נקיט אותו שהיה בימיו וצ"ל דתרי מרי בר איסק הוו אחד בימי רב אשי כדמשמע הכא ובפרק אלו מציאות (כ"מ דף כב.) אמימר ורב אשי ומר זוטרא איקלעו לבוסתני' דבי מרי בר איסק ואחד היה בימי רב הסדא דאמר בהמפקיד (שם דף לט: ושם) מרי בר איסק (ד)ואיכא דאמרי תנה בר איסק אמא ליה אחוה מבי מחוזי אמא לקמיה דרב חסדא ורב חסדא נפטר בימי רבא כדאמר בפ' בתרא דיומא (ד' עח: ושם) וביום שמת רבא נולד רב אשי כדאיתא בפרק עשרה יוחסין (קדושין דף עב:): **אשת** אחי אבי האב ואחות אבי האב מהו. הוה מצי למיבעי אחות אם האם והיא בכלל אחות אבי האב דלמעה דילה ערוה ואית ספרים דגרסינן לה בהדיא: **מאי** שייר דהאי שייר. אף על גב דתרתי גינהו חדא חשיב להו דקאמר בסמוך בהנהו תרתי דלמיין להדדי (ה) חדא חשיב להו ופירש בקונטרס דהנך תרתי הייני אשת אחי אבי האב ואחות אבי האב ולא כמו שפירש רבינו יאמר בן רבינו מאיר דקאי אאשת אחי האם מן האם ואשת אחי האם מן האב דבולהו אחי אמו קרו להו:

אמימר אבשר בו'. פסק רבינו חננאל דהלכה כאמימר וכן בשאלתות דרב אחאי (ו) וכן משמע דסבר רב אשי דקאמר השתא נמי דבתיבי לאיסורא לאו מר בריה דרבנא חתים עלייהו ולר"י נראה דאין הלכה כאמימר דסוגיא דגמרא בהחולץ (לקמן דף מ: ושם) (ז)דלא כוותיה (ד) וקאמר נמי אמימר מוקי לה משום חולץ וקסבר גזרו שניות בחלוצה ואין התלמוד רוצה לפשוט בעיא שלו מדברי אמימר (ח): שניות

דאורייתא היא דכתיב (ט)ערות כלתך לא תגלה אימא כלת בנו וכלת בנו יש לה הפסק (י)והא תניא כלתו ערוה כלת בנו שניה וכן אתה אומר (א)בבנו ובן בנו עד סוף כל הדורות אלא אימא כלת בתו דאמר רב חסדא הא מילתא מגברא רבה שמיע לי ומנו רבי אמי לא אסרו כלה אלא מפני כלה ואמרו לי בלדאי מלפנא הוית אמינא אי גברא רבה הוינא אסברא מדעתי אי מקרי דרדקי הוינא אשיילה מרבנן דאתו לבי כנישתא השתא סברתה מדעתי לא אסרי כלת בתו אלא משום כלת בנו אמר ליה אביי לרבא אסברה לך כגון כלתה דבי בר ציתאי רב פפא אמר כגון כלתה דבי רב פפא בר אבא רב אשי אמר כגון כלתה דבי מרי בר איסק: איבעיא להו (ב)אשת אחי האם מן האם מהו אשת אחי האב מן האם ואשת אחי האם מן האב דאיכא צד אב הוא דגזרו רבנן אבל היכא דליכא צד אב לא גזרו בהו רבנן או דלמא ל"ש אמר רב ספרא היא (ג)גופה גזירה ואנן ניקום ונגזור גזירה לגזירה אמר רבא אטו כולהו לאו גזירה לגזירה נינהו אמו ערוה (ד)אם אמו שניה וגזרו על אם אביו משום אם אמו וטעמא מאי כולהו דבי אימא רבתי קרו ליה (ה)אשת אביו ערוה אשת אבי אביו שניה וגזרו על אשת אבי אמו משום אשת אבי אביו וטעמא מאי כולהו דבי אבא רבה קרו ליה אשת אחי האב מן האב ערוה אשת אחי האב מן האם שניה וגזרו על אשת אחי האם מן האב משום אשת אחי האב מן האם וטעמא מאי משום דכולהו דבי דודי קרי להו מאי תא שמע דכי אתא רב יהודה בר שילא אמר אמרי במערבא כל שבנקבה ערוה בזכר גזרו על אשתו משום שניה ואמר רבא וכללא הוא (ו)חמותו ערוה אשת חמיו מותרת בת חמותו ערוה אשת בן חמיו מותרת בת חמיו ערוה אשת בן חמיו מותרת חורגתו ערוה אשת חורגו מותרת בת חורגתו ערוה אשת בן חורגו מותרת והא דרב יהודה בר שילא לאיתויי מאי לאו לאיתויי אשת אחי האם מן האם דכל שבנקבה ערוה בזכר גזרו (ז)אשתו משום שניה מאי שנא הני ומאי שנא הא הא בוחד קידושין מקרב לה הני עד דאיכא תרי קידושין לא מקרב להו שלח ליה רב משרשיא מתוסנייא לרב פפי ילמדנו רבינו אשת אחי אבי האב ואחות אבי האב מהו מדלמטה ערוה למעלה נמי גזרו ביה או דלמא הא איתפליג דרתא ת"ש מה הן שניות ולא קדשיב להו בהדייהו (ח)תנא ושייר מאי שייר דהאי שייר שייר שניות דבי רבי חייא (ט) אמימר (י)אבשר באשת אחי אבי אביו ובאחות אבי אביו א"ל רב הלל לרב אשי לדידי חזיא לי שניות מר בריה דרבנא וכתיבן שיתסרי לאיסורא מאי לאו תמני דמתניתא ושית דבי רבי חייא והנך תרתי הא שיתסרי ולטעמיך שיבסרי הויין דהא איכא אשת אחי האם מן האם דפשטינן לאיסורא הא לא קשיא הנך

דאורייתא היא. והיכי חשיב לה רב בהדי שניות: **אלא אימא כלת בתו.** וטעמא פריצא (לעיל) לפי שאין בגדה לד כלות דאורייתא: **לא אסרו כלה.** סתם משמע: **אמרו לי בלדאי.** החוזים בכוכבים: **מלפנא הוית.** חכם מהיכי: **ואמינא.** אי הא מלפנא דאמרו לי גברא רבא בתלמוד משמע אסברא להא דר' אמי דלא אסרו כלה מדעתי ולא אשאלנה בבית המדרש: ואי הא מלפנא מקרי דרדקי הוא ולאו תלמיד אשיילה מרבנן כלומר אהיה צריך לשאול דלא אהיה מדעתי: **לא אסרו כלה בתו.** דהא ליתא בכת לד כלה דאורייתא אלא משום כלת בנו דיש בכן לד כלה דאורייתא כגון אשת בנו: **כגון כלתה דבר ציתאי.** שהיתה לו כלת הבן וכלת הבת ואתו לאיתלופי וכן כולהו: **דאיכא לד אב.** ואיכא למיגזר משום אשת אחי האב מן האב דאורייתא: **או דלמא לא שנא.** אשת אחי האם מן האם מאשת אחי האם מן האב: **היא גופה.** אשת אחי האם מן האב: **אטו כולהו כו'.** הא כולהו לאו דוקא: **אם אמו שניה.** שממוכה לערוה: **וגזרו רבנן על אם אביו.** שאין בה לד ערוה משום אם אמו: **וטעמא מאי וכו'.** אשת אחי אביו שנייה שממוכה לאשת אב: **וגזרו רבנן על אשת אבי אמו.** אע"ג דלא שייך לד מישות אב דאורייתא לא למעלה ולא למטה משום אשת אבי אביו: ה"ג **כולהו דבי דודי קרו להו** ול"ג דתני: **כל שבנקבה ערוה.** שאם היתה נקבה היתה ערוה לזה גזרו בזכר על אשתו וכולהו מפרש ואזיל להו: ה"ג **ואמר רבא וכללא הוא.** בתמיה: **כם תמותו ערוה.** שהיא אחות אשתו: **לאו לאיתויי אשת אחי האם מן האם דבנקבה ערוה.** דאחות האם מן האם ערוה דכתיב (ב) ערות אחות אמך ודרשינן בהבא על יבמתו (ג) בין מן האב בין מן האם הילכך בזכר גזרו על אשתו: **מאי שנא הני ומאי שנא הנך.** דלעיל אשת חמיו ואשת בן חמיו וכן ממותו ואשת מורגו וכן מורגו ואע"ג דנקבה ערוה בזכר מותר בנאשתו: **הא אשת אחי האם כחד קידושין מיקרבא.** לגבי דהאי בקדושין שקדשה אחי אמו אבל כל הנך דלעיל לא מיקרבו לגביה עד דאיכא תרתי קידושין כגון אשת חמיו בקידושין שקדש (ד) את אשתו נתקרב חמיו אצלו ועדיין אשת חמיו רחוקה לזה כל זמן שלא קדשה חמיו וכן אשת בן חמיו בקדושין שלו בנאשתו נתקרב בן חמיו וקדושין בן חמיו בנאשתו וכן כולם: **אשת אחי אבי האב מן האב.** דאמרן לעיל (ה) אשת אחי האב מן האם יש לה הפסק דהייתו היתירא לאשת אחי אבי האב מן האם דלמטה דידה לאו ערוה היא אלא שנייה וכי קמיבעיא ליה בנאשת אחי אבי האב מן האב דלמטה דידה ערוה אשת אחי האב מן האב וכן אחות אבי האב בין מן האב בין מן האם דלמטה דידה ערוה כגון אחות האב: **איפכא.** נתרמקה קורבה: **מה הן שניות.** ברייתא דלעיל: **שניות דרבי חייא.** לקמן בשמעתין: הנך

עין משפט נר מצוה

לא א מיי' פ"ח מהלכי איסורי הלכה ו טוש"ע אה"ע סימן טו סעיף יט:
לב ב מיי' שם טוש"ע שם:
לג ג מיי' שם טוש"ע שם סעיף כ:
לד ד מיי' שם טוש"ע שם סעיף יח:
לה ה מיי' שם טוש"ע שם סעיף טו:
לו ו מיי' שם טוש"ע שם סעיף יח:

תוספות ישנים

אשת אחי האם מן האם מהו. וא"ת אמאי לא קא פשיט ליה דשרי מדלא תפסה בהני שניות וי"ל דלא תפס לשניה משום דמגא בכר אשת אחי האם מן האב: לא'תיי מאי לאתויי אשת אחי האם מן האם. וא"ת אמאי לא דאתאי לאתויי כלה מתו אך לא אשת אחי האם מן האם. וי"ל דפסיקא ליה שנאמר זה הכלל לאחר שנאמרת הברייתא דשניות וא"כ לא אתא לרבויי כלת בתו שהרי כבר תניון לה עם השניות אלא ודאי בא לחדש דבר שלא פירש כגון אשת אחי האם מן האם:

תוס' חד מקמאי

אבעיא להו אשת אחי האם מן האם מהו אשת אחי האב מן האם ואשת אחי האם מן האב דאיכא צד אב הוא דגזור רבנן אבל היכא דליכא צד אב לא או דלמא לא שנא ופשיט לאסור דכי אתא רב שילא אמר אמרי במערבא כל שבנקבה ערוה בזכר גזרו על אשתו משום שניה והא ודאי לאו כללא הוא דאילו חמותו ערוה אשת חמיו מותרת. בת חמותו ערוה אשת בן חמיו מותרת חורגתו ערוה אשת חורגו מותרו' בת חורגו ערוה אשת בן חורגו מותרת. על כרחין דרב שילא לאתויי אשת אחי האם מן האם. אמימר אבשר באשת אחי [אבין] אביו ובאחות אבי אביו. הר' אלפס לא פסק בשניות כר' חייא. יש להן הפסק או אין להן הפסק ימפתברא לקולא דבשל סופרים הלך אחר המקל

מסורת הש"ס

א) כריתות יד:, ב) ניפה ג. [שבת יח: כת. ערובין ד: עט. יומא יח. מד: סוכה ו: ע"ז כח. חולין פה: וקד. נדה סו. לקמן קט.], ג) [ע"ל על אשתו], ד) [סוכה נד. וש"נ], ה) לקמן מ:, ו) [ע"ל ד"ה יבלמין], ז) [שמע רש"ס], ח) [ויקרא יח], ט) [לקמן נד:], י) [ע"ש], כ) ע"ל ומשני הא כחד כו'. ל) [שם ליתא לפניט ת"ל אבל בכתיבות כו: איתא], מ) [פ' אחרי מו' נון], נ) דלא כוותיה דקאמר מאי לאו משום חולץ דהויא לי' אשת אחי אביו לא משום מיתנא דהויא לי' אשת אחי אחי אביו וקאמר נמי והא אמימר מכשיר כו' אמימר מוקי לה כו' בעיא שלו מתוך דברי אמימר משום דלא סבירא ליה כוותיה כו' מהרש"ל.

תורה אור השלם

1. ערות כלתך לא תגלה אשת בנך הוא לא תגלה ערותה:
ויקרא יח טו

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה הא אשת יכו' שקדש זה את אשתו נתקרב ממיו וכו' דקדושין שלו נתקרב כן ממיו אצלו קידושין: (ב) תוס' ד"ה לא אמרו וכו' מ"ש הכי ומאי שנא הא הא בוחד: (ד) ד"ה בחדא אמינ: (ד) ד"ה אמימר וכו' דקאמר אמימר מוקי כל"ל ומיתא נמי נמחק: (ה) בא"ד שלו מדברי אמימר משום דלא סבירא ליה כוותיה הס"ד:

מוסף רש"י

גזירה לגזירה. הא דאמרינן בכולי הש"ס אין נחתין גזירה לגזירה, מהאי קרא נפקא (ויקרא יח ז) ישמרתם את משמרתי, עשו משמרת לומר גזירה לגזירה, לתורתי, ולא משמרת למשמרת, שלא יעשו גזירה לגזירה (ביצה ב:).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com